

OTVORENO PISMO

Udruženju hotelijera i restoratera BiH i svim ugostiteljima:

Da li su vaš profit i interesi vaših gostiju i uposlenika, manje važni od interesa duhanske industrije?

Poštovani predstavnici i članovi Udruženja hotelijera i restoratera BiH i predstavnici ugostiteljskog sektora,

Obraćamo vam se u ime Udruženja PROI koje 20 godina radi u javno-zdravstvenom i sektoru turizma, te aktivno radi na zagovaranju usvajanja novog zakona o kontroli duhana u FBiH. Sa ovim pismom želimo se osvrnuti na vaše nedavne izjave da će usvajanje novog Zakona o kontroli duhana nanijeti štetu vašim biznisima. Iako primjeri zemalja u kojima je zabranjeno pušenje u zatvorenim javnim prostorima pokazuju da se profit povećava uvođenjem zabrane pušenja, posebno je zabrinjavajuća činjenica da se u vašim obrazloženjima vodite naručenim, netačnim i obmanjujućim rezultatima istraživanjima plaćenim od strane duhanske industrije.

Od preko tri miliona odraslih stanovnika u Bosni i Hercegovini, njih 38% su stalni pušači. To znači da nepušači čine 62% odraslog stanovništva, a to je **skoro 2 miliona ljudi koji žele provoditi vrijeme sa svojim prijateljima i porodicom u prozračenim i nezagušljivim prostorima**. S tim u vezi, ističemo rezultate istraživanja koje je Ekonomski institut u Sarajevu sproveo u pet gradova u FBiH.

Istraženo je da li će i kako novi zakon uticati na promet u ugostiteljskim objektima nakon njegovog uvođenja. U istraživanju je učestvovalo preko 1000 ispitanika među kojima su jednako bili zastupljeni i pušači i nepušači. Preko 70% ispitanika izjavilo je da podržava zabranu pušenja u zatvorenim javnim i radnim mjestima. **Pored toga, preko 60% pušača izjavilo je da nakon uvođenja zabrane pušenja ne bi manje posjećivalo ugostiteljske objekte niti trošilo manje novca u njima, dok je preko 80% nepušača izjavilo da bi češće posjećivalo ove objekte i više vremena provodilo u njima**. To potvrđuje da je **primarni cilj većine ljudi koji dolaze u restorane i barove da pojedu, popiju i da se druže sa svojim bližnjim, a ne da bi pušili**. Od konzumacije cigareta korist ima samo duhanska industrija a ne vi, vlasnici ugostiteljskih objekata.

Brojni primjeri iz svijeta i regiona pokazuju da niti u jednoj od zemalja koja je ograničila pušenje u ugostiteljskim objektima nije se desilo smanjenje prihoda nakon uvođenja zabrane pušenja. To je potvrđeno i u zemljama koje su nedavno uvele slične zakone, poput Austrije, Češke i Crne Gore. Također, mnogo je primjera gdje je zabilježeno i povećanje prometa i posjeta nakon uvođenja zabrane. **Ljudi koji se brinu o svom zdravlju, ljudi koji imaju respiratorne bolesti, porodice sa djecom, nakon uvođenja ograničenja mogli su posjećivati objekte, bez**

izlaganja smradu dima i bez brige o ugrožavanju zdravlja. U Velikoj Britaniji, nakon uvođenja zabrane u 2007., 20% nepušača je izjavilo da češće dolazi u ugostiteljske objekte. U Kaliforniji se postupno povećavao profit barova i restorana u skladu sa postupnim uvođenjem zabrane. Tako se nakon primjene novog zakona u 1996. godini, **profit ugostiteljskog sektora povećao sa 2 milijarde, na 3 milijarde dolara.** Uvođenje zabrane u barovima dvije godine kasnije nije ni na koji način negativno utjecalo na trend rasta profita u ovom sektoru.

Federacija Bosne i Hercegovine je zbog neadekvatnog zakonskog rješenja iz 1998. često nazivana “Pušiona Evrope”, krajnje je vrijeme da počnemo slijediti nove trendove, a ne zastarjela rješenja koja su određene države uvele prije više od 18 godina. Po navođenju duhanske industrije često se pojavljuju informacije kako su u nekim zemljama dozvoljene odvojene prostorije za pušenje, ali se prešućuje činjenica da takve prostorije podliježu izuzetno **strogim i skupim prilagođenjima izolacije i ventilacije**, da u njima nije dozvoljeno usluživanje hrane niti pića, da u iste ne ulaze ugostiteljski radnici. U stvarnosti ćete u ovim zemljama teško naći ugostitelja koji se odlučio da u svom objektu ima ovakve prostorije.

Naglašavamo da se ugostitelji moraju voditi i interesima svog osoblja, čije zdravlje i životi su ugroženi bez ikakve mogućnosti izbora i zaštite od duhanskog dima. Smatramo da navedeno treba imati prioritet **nasuprot profitnim interesima velikih kompanija koje zarađuju na ugrožavanju zdravlja i života naših sugrađana.** U zadimljenim i nezdravim prostorima nije ugroženo samo zdravlje klijenata, već i ugostiteljskih radnika koji su na svom radnom mjestu satima izloženi duhanskom dimu i zbog toga trpe zdravstvene posljedice i simptome. Anketiranje ugostiteljskih radnika u Sarajevo pokazalo je da preko polovina njih ima glavobolje, smetnje u probavi, smetnje u disanju i česte upale disajnih puteva, dvije trećine radnika je izjavilo da bi željeli raditi u objektu potpuno slobodnom od duhanskog dima.

Razumijemo da su neki ugostitelji zabrinuti i obmanuti agresivnom i manipulativnim djelovanjem duhanske industrije i da lažna predviđanja o propasti biznisa mogu izazvati strah i otvaraju put za manipulaciju. Zbog toga se u PROI-u **potpuno stavljamo na raspolaganje zabrinutim ugostiteljima i otvoreni smo za svaki vid saradnje sa nama i sa našim međunarodnim i lokalnim partnerima.**

Srdačan pozdrav,

Udruženje PROI